

Noms

Per PepMaria el dj., 31/10/2019 - 11:20

Julieta

Oh Romeo, Romeo! Per què ets Romeo?
Nega el teu pare i el teu nom refusa;
o, si no ho vols, jura'm el teu amor
i deixaré de ser una Capulet.

Romeo (a part)

¿L'escolto encara més, o bé li parlo?

Julieta

És el teu nom que m'és un enemic,
tu ets tu mateix i Montagú no importa.
¿Què és Montagú? No és ni peu ni mà,
ni braç ni rostre, ni cap altra part
del cos d'un home. Cerca un altre nom!
¿Què hi ha en un nom? Allò que en diem rosa,
amb altre nom faria tanta olor.
I, si Romeo no es digués Romeo,
retindria la gràcia que li és pròpia
sense títol. Despulla't del teu nom,
i sense el nom, que no és res viu de tu,
pren-me tota sencera!

Romeo

Et prenc pel mot:
Digue'm només amor, i jo des d'ara
seré rebatejat, i no em diré
mai més Romeo.

W. Shakespeare *La tragèdia de Romeo i Julieta* Acte II Escena II

Les paraules de Julieta, encesa de desig al balcó del jardí de la seva habitació, giren en torn de diversos tipus de noms que ella no distingeix. Efectivament, "Romeo" és un nom propi individual. "Montagú" i "Capulet" són noms propis, però col·lectius: cognoms. I "rosa", "peu", "mà", "braç", "rostre" són noms comuns, referits a parts del cos o a una espècie de flor. Partint d'aquesta distinció, resulta que Julieta es fa un embolic perquè va comparant el nom propi individual de Romeo amb els noms comuns de parts del cos o de la rosa, i amb els cognoms de Montagú i Capulet. Al cap i a la fi, però, potser aquí rau la tragèdia de Romeo i Julieta: que dues persones amb noms propis individuals que s'estimen no poden evitar ser arrossegats pels cognoms que (su)porta cadascú...

En concret, els noms comuns - com "peu" "mà", "braç" o "rosa"- designen éssers que considerem indiferenciats dins d'un grup o una categoria. És per això que en les llengües llatines comencen en minúscula. I és probablement per això que quan algú vol suprimir la individualitat d'una persona, no l'anomena pel seu nom propi sinó per un nom comú (referit despectivament a ètnia, nacionalitat o ideologia) o per un número.

En canvi, els noms propis individuals -com "Romeo" - ressalten la unitat de qui els porta (animals, persones): per això en moltes llengües comencen amb majúscula. Els noms propis personals s'atribueix a un individu per posar-lo sota la protecció/inspiració de referents (sants o personatges famosos).

Finalment, els cognoms - com "Montagú" i "Capulet"- ens relacionen (per a bé o per a mal) amb un col·lectiu del qual suposadament hem heretat o heretarem certes virtuts, béns... o odis ancestrals.

Tornant al text de Shakespeare, davant de l'embolic apassionat de Julieta, respon Romeo apassionadament proposant un canvi de nom o rebateig: de "Romeo" a "amor". Embolica que fa fort.

De fet, al judaisme, posar o canviar noms té almenys dos significats diferents:

· Dominar: quan Déu fa passar per davant d'Adam tots els animals salvatges i ocells perquè els doni un nom (Gènesi 2, 18-20), és que li està donant poder per dominar-los.

· Segellar un pacte: quan Déu canvia el nom a Abram, posant-li "Abraham" (Gènesi 17, 1-22), és per segellar un nou pacte (aliança), segons el qual Déu beneeix Abraham tot fent-lo pare d'una multitud de pobles.

En aquest mateix judaisme, Déu no té nom. Perquè ningú no pot dominar-lo ni imposar-li pactes. En altres paraules: ningú no l'hauria de manipular en funció d'interessos personals.

I això a què el judaisme ens convida en relació amb Déu, també ens hi convida en relació amb les persones. Perquè els noms no esgoten el valor de les persones que els porten. Tal vegada el primer que hem de fer quan ens acostem a una persona no és ni parlar-li, ni etiquetar-la, ni donar-li cap nom; sinó acollir-la silenciosament. Per començar a descobrir els seus valors i la seva dignitat infinita, preparant així un nou pacte: una relació més fecunda amb ella.

.....

· "L'absència de nom és l'origen de tot." *Daodejing* 1.

· "Estimats, estimem-nos mútuament, perquè l'amor ve de Déu, i tot aquell qui estima ha nascut de Déu i coneix Déu. El qui no estima no coneix Déu, perquè Déu és amor." (*1ª Carta de Joan* 4, 7-8)

.....

· Pensa en una persona que no et cau bé. Què pots fer per acostar-t'hi silenciosament i descobrir-ne els valors? Quin nou nom li pots posar – per segellar un nou pacte més fecund amb ella?

.....